

Laptele e munca noastra, si inavutia voastra!

Descriere imagine:

Protest organizat de Federatia Crescatorilor de Bovine din Romania, Asociatia Fermierilor Crescatori de Bovine din Cluj, Sindicatul Liber al Fermierilor si Sindicatul Agrostar

În urma cu un an, în data de 28 februarie 2007, peste 300 de fermieri, membri ai asociatiilor crescatorilor de bovine si ovine din 25 de judete ale tarii, participau la Cluj, la un protest organizat de Federatia Crescatorilor de Bovine din România, Asociatia Fermierilor Crescatori de Bovine din Cluj, Sindicatul Liber al Fermierilor si Sindicatul Agrostar.

Purtând pancarte pe care scria "Din nou în jug", "Vrem în Europa, dar nu în genunchi!", "Vrem sa producem, nu sa importam", în zgomot de talangi, fermierii au strabatut, atunci, pe jos, o parte a orasului, urmăriți de un convoi de 25 de tractoare, dorind sa atraga atentia asupra situatiei dezastruoase în care se aflau, la momentul respectiv, zootehnia româneasca.

În data de 11 martie 2008, aproximativ 3000 de crescatori de bovine din toata tara, membri ai Federatiei Crescatorilor de Bovine din România si ai Sindicatului Crescatorilor de Taurine din România, nemulțumiti de pretul prea mic pe care îl primesc pentru laptele materie prima, au pichetat sediile a șase fabrici de procesare a laptelui din tara, respectiv Danone (Bucuresti), La Dorna (Suceava), Friesland (Cluj-Napoca), Tnuva (Popesti-Leordeni), Albalact (Alba-Iulia) si Hochland (Sighisoara).

Mai mult, proteste spontane au izbucnit, în aceeasi zi, la sediile unor procesatori mai mici din Craiova, Târgu Jiu si Braila. Fermierii si micii producatori, furnizori de lapte materie prima, au solicitat procesatorilor un pret mai mare pentru laptele pe care îl livreaza fabricilor.

"Ne-au asteptat ca pe niste teroristi"

La Cluj-Napoca, la sediul fabricii Napolact, care apartine Grupului Friesland Food, aproape 1.000 de crescatori de bovine din sase judete, "înarmati" cu talangi si sticle cu lapte, pe care, în semn de protest, le-au varsat în noroiul si baltile din fata fabricii, si-au strigat nemulțumirea fata de "pretul de batjocura pe care îl primim pentru laptele muncit de noi", cerând procesatorilor un pret cinstit pentru lapte.

Crescatorii au afisat pancarte pe care era scris "Friesland Food, brânza buna în burduf de câine", "Voi miliarde euro profit, noi nimic", "Fiti cinstiti, fiti corecti!", "Zootehnie, haine grele", "Crescatorii de vaci în pragul falimentului", "6 litri lapte = 1 litru motorina", "Cei mai mari pacaliti, producatorii si cumparatorii".

Încă înainte de sosirea oamenilor, conducerea Friesland a mobilizat câteva zeci de jandarmi cu scuturi si cu tuburi cu gaz lacrimogen la poarta fabricii, iar alte câteva zeci, erau în curtea fabricii. "O data venim la ei cu o doleanța si ne asteapta ca pe ultimii teroristi", si-a exprimat dezamagirea Secara.

Potrivit acestuia, de acelasi gen de primire au avut parte si cei care au pichetat sediul fabricii Danone din Bucuresti, însa trebuie facuta, totusi, o distinctie între procesatori. De exemplu, societatea Hochland i-a primit pe reprezentantii crescatorilor în mod civilizatat, punând la dispozitia acestora lista lor de preturi si aratându-se deschisi negocierilor.

"Hotii!", "Suntem saraci, dar nu suntem prosti!", "Producem lapte de calitate europeana în conditiile din România" s-a auzit din multimea care a protestat în fata fabricii circa trei ore, pichetarea fiind autorizata în tre orele 11 si 14. La solicitarea reprezentantilor crescatorilor de bovine, conducerea Friesland a acceptat o întâlnire cu acestia pentru o noua runda de discutii privind pretul de achizitie a laptelui.

"Nu cerem altceva, decât un pret cinstit"

"Nu-mi pun mari sperante, le cunosc lacomia nesfârșita, numai luna trecuta am avut trei runde de negocieri cu conducerea Friesland, soldate fara nici un rezultat", a declarat Dorel Secara înainte de întâlnirea cu reprezentantii Friesland.

"Am avut, de asemenea, o întâlnire cu reprezentantii APRIL, care însa nu sunt dispusi sa creasca pretul la lapte oferit producatorilor, desi le-am explicat foarte clar ca fermele nostre sunt aproape de faliment si suntem în situatia de a nu mai putea produce. Solutia procesatorilor la argumentele noastre este importul de lapte materie prima, ceea ce nu mi se pare corect. Consider ca si acestia au obligatia de stimula sectorul autohton de productie a laptelui", a adaugat acesta.

"ANSVSA-ul ne cere conditii în ferme la standarde europene, însa toate investitiile necesita bani, iar pretul pe care îl obtinem pentru lapte este foarte mic. Noi a trebuit sa facem investitii în ferme pentru a putea obtine autorizatii de functionare si pentru a putea produce lapte de calitate, investitii de sute de mii de euro în adaposturi, în animale, utilaje, echipamente.

Mai mult, input-urile noastre au crescut în unele cazuri de mai mult de trei ori fata de anul trecut, ceea ce face ca, în prezent, activitatea producatorilor de lapte sa se desfasoare în pierdere. Multi dintre fermieri sunt îndatorati bancilor. Procesatorii ne trimit sa cerem bani de la Ministerul Agriculturii, ori noi nu dam laptele la "SRL Dacian Ciolos", ci lor, asadar ei sunt cei care trebuie sa ne plateasca un pret corect, care

sa ne acopere cheltuiala si sa ne permita sa obtinem si un mic profit, astfel încât sa putem sa traim, sa continuam investitiile si sa producem în continuare", a mai spus Secara.

La negocierea cu reprezentantii societatii Friesland Food au participat Dorel Secara, presedintele Federatiei Crescatorilor de Bovine din România, Mircea Ciurea, presedintele Asociatiei Fermierilor Crescatori de Bovine din Cluj si Claudiu Frânc, presedintele Asociatiei Fermierilor Crescatori de Bovine din Maramures, întâlnirea fiind mediata de directorul Directiei Agricole Cluj, Iuliu Suatean.

Reprezentantii crescatorilor de vaci au solicitat un pret de 1 leu pentru laptele predat la centrele de colectare de catre producatorii mici, care au una, doua vaci, si un pret de 1,5 lei pentru laptele conform, livrat la fabrica de catre fermieri. Pretul pe care acestia îl primesc în momentul de fata ajunge la maxim 1,3 lei pentru laptele conform, cu sporuri de calitate incluse, si la maxim 0,7 lei pentru laptele neconform, livrat la centrele de colectare, în timp ce pretul laptelui din rafturile supermarketurilor ajunge la 4 lei litrul.

Negocieri fara nici un rezultat

"Oferta conducerii Friesland a fost de 0,1 leu (o mie de lei vechi) pentru litrul de lapte predat la centrele de colectare, care îndeplineste parametrii de calitate de 3,7 la suta grasime, 3,2 la suta proteina si 8,5 la suta substanta uscata neagra. Pentru fermieri, care livreaza lapte conform, raspunsul la solicitarile noastre a venit sub forma unor întrebări si anume <>, respectiv <>, refuzându-se orice crestere a pretului", a spus Mircea Ciurea, dupa încheierea întâlnirii cu reprezentantii conducerii societatii Friesland, care a durat aproape o ora.

"În cazul fermierilor, fiecare are centrul de colectare în ferma, cu bazin si tanc de racire, însa fermierii nu reprezinta majoritatea producatorilor de lapte. În ceea ce priveste producatorii mici, ei stiu ca trebuie sa se asocieze si sa se organizeze la nivel local. Acestia sunt reprezentati de AGCTR, care, din pacate, nici nu a fost astazi aici si nici nu a mobilizat oamenii sa participe la acest pichet", a mai precizat Ciurea.

"Aceasta nu este o crestere reala a pretului, este o înselatorie, deoarece acesti procesatori stiu ca micii producatori nu pot îndeplini conditiile pe care ei le cer pentru o mie de lei în plus la litrul de lapte", este de parere Dorel Secara. Acesta a mai precizat ca fermierii au primit, totusi, promisiunea ca o noua runda de negocieri cu reprezentanti ai tuturor procesatorilor va avea loc sub tutela Ministerului Agriculturii.

"Planul de bataie"

"Daca nu vom reusi sa ne obtinem dreptul prin negociere si daca nici dupa aceste actiuni pe care eu le consider <> nu vom ajunge la o înțelegere cu procesatorii, vom trece si la alte actiuni", a mai spus presedintele Federatiei Crescatorilor de Bovine.

Actiunile de protest pe care producatorii de lapte le au în vedere în continuare, în cazul esuarii negocierilor, se refera la sistarea livrarilor de lapte catre fabricile care refuza orice negociere si pichetarea punctelor vamale prin care intra laptele adus de procesatori din UE, în special din Ungaria. "Nu dorim sa lovim în consumatori, ci vrem ca laptele sa ajunga pe piata, la acestia. Însa, pe acesti procesatori care re

fuza sa ne plateasca un pret corect îi vom întarca de la laptele nostru.

La începutul lunii aprilie vom face actiuni si la granita si vom vedea clar ce lapte se aduce din Ungaria, unde pretul platit fermierilor de acolo este mai mare cu aproape 2 mii de lei vechi decât cel platit fermierilor români", a mai spus Secara.

"Vom atrage, de asemenea, în aceste actiuni si celelalte asociatii, precum si sindicatul agricultorilor si vor fi, de asemenea, proteste îndreptate împotriva Consiliului Concurenței si al Autoritatii Nationale de Protectie a Consumatorilor, care tolereaza cartelul procesatorilor", a adaugat acesta.

"Ce înseamna <>? Este o înțelegere a marilor procesatori de lapte din România, care mizeaza pe faptul, greșit, după cum s-a vazut, de altfel, ca noi, crescatorii, nu avem încă o structura organizatorica foarte solida în ceea ce priveste asociatiile si pe faptul ca laptele este un produs perisabil, si refuza sa ofere un pret mai mare pentru lapte pe principiul <>, profitând si de faptul ca majoritatea producatorilor sunt fidelizati unui procesator.

Mai mult, procesatorii si-au împartit zonele din tara, încât daca vrei sa încetezi livrarea catre un procesator si sa a livrezi catre un altul, te lovesti de refuzul acestuia din urma. Din nefericire acest cartel este atât ilegal, cât si profund daunator activitatii noastre", a explicat Secara.

"Oprim laptele, dar ce facem cu el?"

"Stoparea livrării laptelui este o actiune de mare responsabilitate. Noi nu dorim sa afectam consumatorul, ci sa gasim pârghii ca laptele sa ajunga la acesta, dar nu prin intermediul acestor mari procesatori care au monopolizat piata si avem deja oferte din partea unor fabrici mici cu capital românesc, care reprezinta o alternativa în acest sens", a tinut sa precizeze Secara.

"Practic nu prea avem ce sa facem cu laptele, decât sa încercam sa cautam alt procesator", este parerea unui producator care livreaza circa 150 de litri de lapte pe zi catre Friesland. "Sunt multi oameni care numai din asta traiesc, pentru care laptele constituie singurul lor venit care le asigura traiul zilnic", a mai adaugat acesta.

"Suntem dezamagiti de rezultat, însa vom opri livrarea laptelui, daca altfel nu se poate", a spus si președintele Asociației Crescătorilor de Bovine din Timis, Viorel Hapenciuc, care livreaza zilnic circa 500 de litri de lapte aceleiasi societati. "Ce o sa facem cu laptele? O sa facem telemea pe care o punem în butoi pentru iarna sau scoatem smântâna din lapte si restul îl dam la porci." Speram, însa, sa nu se ajunga acolo si sa obtinem un rezultat favorabil după negocierile care vor avea loc la Ministerul Agriculturii", a adaugat acesta.

Din cei 230 de membri ai Asociației Crescătorilor de Bovine din Timis, circa 80% livreaza lapte catre Friesland. "Asociatia noastra a facut societatii o oferta de cumparare a fabricii de procesare de la Deta, după ce aceasta a fost închisa de catre Friesland, însa am fost refuzati", a mai spus Hapenciuc, adaugând ca asociatia din Timis are planuri de a-si realiza propria fabrica de procesare, asa cum se întâmpla în Ungaria si în alte tari europene. "Din pacate, "

Deși sunt de acord ca stoparea livrării laptelui ar fi cea mai radicală măsură care i-ar afecta pe procesatori, producătorii sunt totuși conștienți ca aceasta va fi eficientă numai dacă toți producătorii vor fi de acord să facă acest lucru.

Totii cei care au vorbit crescătorilor de la Cluj au făcut apel la unitate. "Ceea ce încearcă procesorii să facă aici este să sâdască neîncredere între fermieri și micii producători de lapte și să ne dezbină. Au încercat să ne spună că centrele de colectare a laptelui sunt dezorganizate din cauza noastră și să arunce vina pe responsabilii centrelor de colectare care oferă producătorilor un pret mai mic, profitând de faptul că acestia nu se pricep la analiza laptelui", a spus Claudiu Frânc, spre finalul manifestării de la Cluj.

Replica procesatorilor

Deși recunosc situația dificilă cu care se confruntă producătorii de lapte materie primă, membrii Asociației Patronale Române din Industria Laptelui (APRIL) precizează că "nu sunt de acord cu responsabilizarea procesatorilor pentru starea de fapt în care se află acestia (n.r. producătorii)", și și-au declinat responsabilitatea vis-à-vis de negocierea pretului laptelui, precizând că aceasta "nu intră în atribuțiile legale ale APRIL".

De asemenea, precizând că "în ultimul an, pretul laptelui materie primă a crescut cu un procent mai mare decât pretul produselor lactate, diferența fiind absorbită prin eforturile procesatorilor de a reduce costurile de fabricație", procesorii avertizează că o nouă creștere de pret la materia primă s-ar putea rasfrânge în mod direct asupra consumatorului de lactate, iar "continuarea creșterii pretului produselor lactate românești poate duce la o scumpire a acestora peste pretul produselor similare din import, lucru ce ar determina scăderea cererii de lapte materie primă și, implicit, scăderea pretului de achiziționare a laptelui", se arată într-un comunicat al APRIL.

Acestia susțin că "modalitatea cea mai bună de stabilire a pretului laptelui materie primă și a condițiilor de calitate la preluare este, ca și până acum, prin negocieri individuale între fermieri și procesorii cu care acestia au contract", catalogând acțiunea de negociere colectivă a pretului pentru laptele materie primă drept "o încălcare a oricărui principiu al economiei de piață".

"Există un principiu democratic, foarte clar, care spune că piața face pretul, în funcție de cerere și ofertă. Ori, în România la ora actuală cererea de lapte este mai mare decât oferta, ceea ce înseamnă, foarte clar, că pretul ar trebui să crească", a afirmat Dorel Secara.

Ministrul Agriculturii recomandă asocierea și investițiile comune

Ministrul Agriculturii a recomandat micilor producători de lapte să se asocieze și să facă investiții în comun pentru a rezista pe piață. "Ar trebui să se organizeze și din punct de vedere economic, să facă investiții în comun. Mulți dintre micii producători singuri, individual, cu trei-patru vaci, nu vor rezista. Le recomand aceste forme asociative care sunt structurate pentru a le face cunoscute interesele de breaslă, să le valorifice pentru a face investiții în comun", a declarat, la două zile după protestele crescătorilor, Dacian Cioloș.

Acesta a mai precizat ca nu doar pretul laptelui este important, ci si calitatea materiei prime. "Sa existe stabilitate de ambele parti, pentru ca este nevoie de investitii. Producatorii mici sa nu-si faca iluzii, ca singuri nu vor putea rezista. Oricâte manifestatii ar face pentru pretul laptelui, nu vor rezista daca nu fac investitii în comun pentru a face lapte de calitate si a produce anumite cantitati care sa îi duca la un pret de cost scazut", a spus ministrul Agriculturii. Potrivit lui Ciolos, laptele care nu este conform normelor europene, va mai putea fi colectat pâna la sfârșitul anului 2009, dupa care producatorii trebuie sa fie pregatiti sa furnizeze numai lapte conform.

Ciolos a mai afirmat ca este în interesul sectorului lactatelor sa existe o colaborare buna între producatori si procesatori, iar Ministerul Agriculturii are interesul sa aiba, pentru sectorul laptelui, un partener care sa integreze toate verigile acestui lant, de la producator la procesator si retailer, pentru a putea realiza "politici sectoriale care sa dea rezultate".

La ora închiderii acestei editii, în data de 14 martie 2008, la sediul Ministerului Agriculturii avea loc întâlnirea dintre reprezentantii crescatorilor de bovine si cei ai procesatorilor de lapte din România, întâlnire mediata de catre ministrul Agriculturii, Dacian Ciolos. Despre rezultatele acestei întâlniri veti va vom informa în numarul viitor al ziarului Anunturi Agricole, care apare în data de 26 martie 2008,

"Ceea ce speram sa obtinem în urma acestei întâlniri este exact ceea ce am cerut, un pret corect pentru lapte. În caz contrar, ne vom urma calendarul actiunilor de protest", ne-a declarat presedintele Federatiei Crescatorilor de Bovine din România, Dorel Secara, înainte de începerea întâlnirii.

"Daca pâna acum am fost sceptic în privinta negocierilor cu procesatorii, sper ca acestia si-au dat totusi seama ca trebuie sa realizeze o negociere clara, concreta, si nu una formala", a adaugat Secara.

Acesta a mai precizat ca "un fapt pozitiv si îmbucurător este totusi ca s-au sesizat si institutiile statului, si anume cea a Primului-ministru, respectiv Comisia de Agricultura a Camerei Deputatilor, în legatura cu problema pretului laptelui si au solicitat Consiliului Concurentei sa intervina pe acest lant al laptelui în zona marilor supermarketuri si sa investigheze ce se petrece cu adaosul comercial practicat de acestea în cazul laptelui, oferindu-se, de asemenea, sa medieze o întâlnire între producatori, procesatori si retailerii".

Potrivit lui Secara, un lucru extraordinar care s-a petrecut la doua zile dupa protestele producatorilor de lapte este faptul ca în supermarketuri a aparut deja lapte ieftin, la pretul de 2,3 si 2,6 lei litrul, un pret care se apropie de cel real, pe care consumatorii finali ar trebui sa îl plateasca.

"Cresterea de pret pe care noi o solicitam pentru materia prima nu trebuie, sub nici o forma, sa influenteze pretul final al laptelui. Pe lantul laptelui de la producator la raft, atât procesatorul, cât si comerciantul, au un profit atât de mare, încât își pot permite sa acopere plusul de pret platit pentru materia prima fara sa creasca pretul final de desfacere", a explicat acesta.

Articol publicat în revista Ferma nr. 3(58)/2008

Violeta Mat